DORPSVISIE ARUM
2023-2033

Inleiding....3
Wonen....4
Onderwijs....5
Verkeer en bereikbaarheid....6
Energie....8
Sportvoorzieningen....8
Recreatie....9
Verenigingen en ondernemers....12
Aandacht voor jong en oud....13
Samenwerking met omringende dorpen....14
In het nieuws....15
Bijlage: Wandelroutes....15

Inleiding

Bijna elk dorp in Friesland heeft een Dorpsbelang dat namens de inwoners de wensen en problemen van het dorp onder de aandacht brengt aan de lokale overheden. De Vereniging voor Dorpsbelang Arum verricht deze taak al sinds 1946. Het bestuur van de Vereniging bestaat volgens de statuten uit tenminste vijf personen van achttien jaar of ouder. Naast de maandelijkse vergadering is er jaarlijks een ledenvergadering en zijn er talrijke overleggen met inwoners die wensen, problemen of vragen hebben. In aanvulling daarop ondersteunt Dorpsbelang een aantal werkgroepen die zich inzetten voor de leefbaarheid van Arum. Het bestuur werkt hierbij nauw samen met onder meer de gemeente Sûd West Fryslân, de Provincie, het Wetterskip, politie, brandweer en woningbouwvereniging.

Het huidige bestuur van Dorpsbelang Arum bestaat uit acht personen. Dit zijn: Bonne Dijkstra (voorzitter), Ilona Huitema en Roos Snijders (penningmeester), Marchien Houtsma (secretaris), Dianne Draaisma (notulist), Mirjam van den Akker, Peter Bosma en Bert Lenten. In 2022 waren 253 (58%) van de 440 huishoudens in Arum lid van Dorpsbelang. Dit aantal hopen we in de komende jaren te vergroten om te waarborgen dat iedereen inspraak heeft en houdt.

Volgens het bevolkingsregister had ons dorp in 2022 in totaal 1020 inwoners.

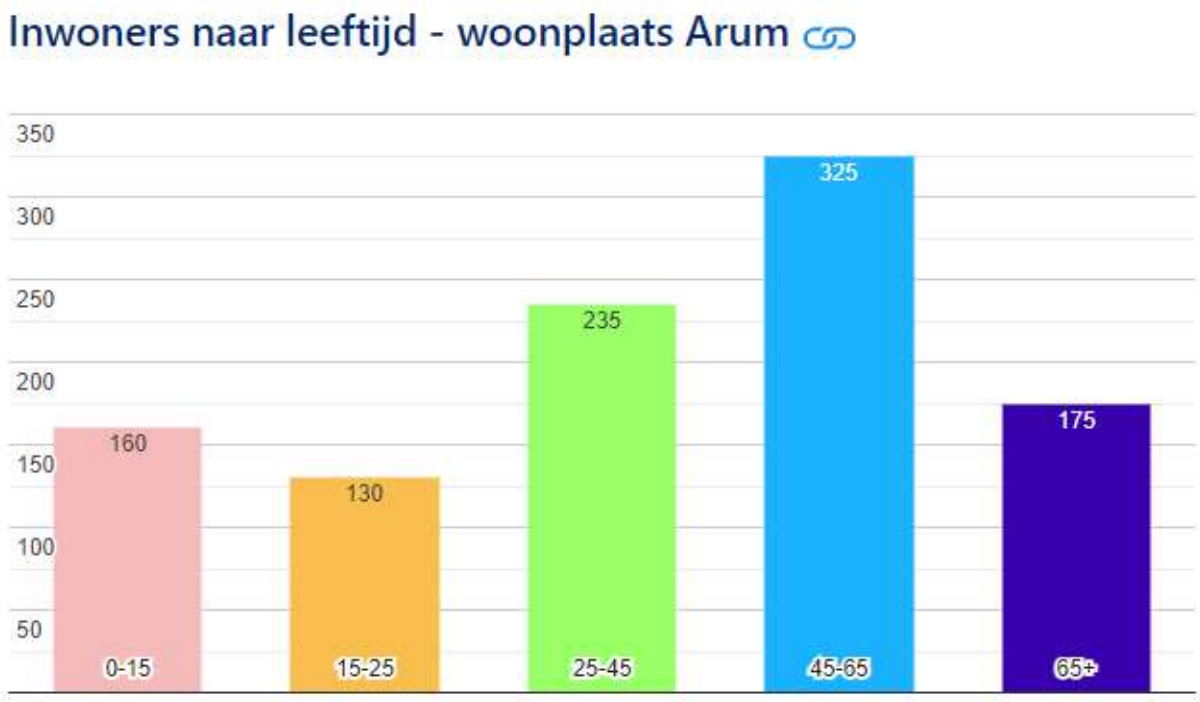

Bevolking, leeftijdsgroepen: aantal inwoners op 1 januari 2022 per leeftijdsgroep.

In deze dorpsvisie vatten we samen wat - volgens de inwoners - de gewenste ontwikkelingen zijn voor de leefbaarheid van ons dorp. Hoe moet het dorp er over 10 jaar voor staan en hoe willen we dat bereiken?

Wonen

In 2021 hebben we een enquête gehouden onder de bewoners van ons dorp. Hieruit kwam naar voren dat er, net als in andere dorpen, ook in Arum behoefte is aan extra woningen voor jongeren en ouderen. Op basis van deze uitkomst zijn we het gesprek aangegaan met de wethouder die verantwoordelijk is voor woningbouw. Op dit moment staat Arum bij de gemeente niet op de lijst van dorpen met een uitbreidingsplan. De wethouder heeft wel toegezegd om onze wens om uit te breiden in een volgende planronde mee te nemen.

De komende jaren ligt de focus op inbreiding. De locaties die we hierbij voor ogen hebben zijn de twee schoolgebouwen die vrijkomen als de nieuwe school in gebruik wordt genomen, en de twee dienstgebouwen van de kerk (het Lokaal en het lepen Hus) die beschikbaar komen door toevoeging van een gemeenschapsruimte in de nieuwe school. Het voorstel is om de vrijkomende gebouwen op te splitsen in appartementen voor starters en ouderen. Als ouderen voor deze appartementen kiezen komen er huizen vrij voor jonge gezinnen.

In aanvulling hierop heeft de kerk plannen voor kleinschalige woningbouw op het terrein van het witte huisje naast de kerk. De eerste schetsen voor de gebouwen en het terrein bij de kerk zijn gemaakt. Het ligt in de bedoeling deze komende jaren verder uit te werken en door te berekenen op financiële haalbaarheid. Mocht dit allemaal goed uitpakken dan kunnen de benodigde planologische procedures gestart worden.

Voor de realisatie van de plannen is Dorpsbelang afhankelijk van de kerk en de gemeente, die eigenaar zijn van voornoemde gebouwen. Het integrale plan is vorig jaar aan zowel de toenmalige wethouder als ook aan ambtenaren die verantwoordelijk zijn voor planologie gepresenteerd en zeer goed ontvangen. Onze plannen passen goed binnen het beleid van de gemeente. Helaas is de gemeente verplicht om, zodra de oude schoolgebouwen vrijkomen, deze openbaar te verkopen. Echter kunnen zij voorwaarden stellen wat betreft de toekomstige bestemming van deze gebouwen. Als Dorpsbelang blijven we dat proces nauwlettend volgen. Verder blijven we kijken of elders in het dorp mogelijkheden zijn voor inbreiding.

Onderwijs

Na een lange aanloop is op 16 oktober 2022 de eerste paal geslagen voor onze nieuwe school. De school wordt gebouwd door Dijkstra Draaisma en vervangt van de twee huidige schoolgebouwen van De Opslach (openbaar) en De Hoekstien (christelijk). Samen worden zij ontmoetingsschool De Oanrin. In het nieuwe schoolgebouw krijgt de kinderopvang een plek en wordt, met een bijdrage van de Gemeente en de Protestantse kerk, een dorpsruimte gerealiseerd.

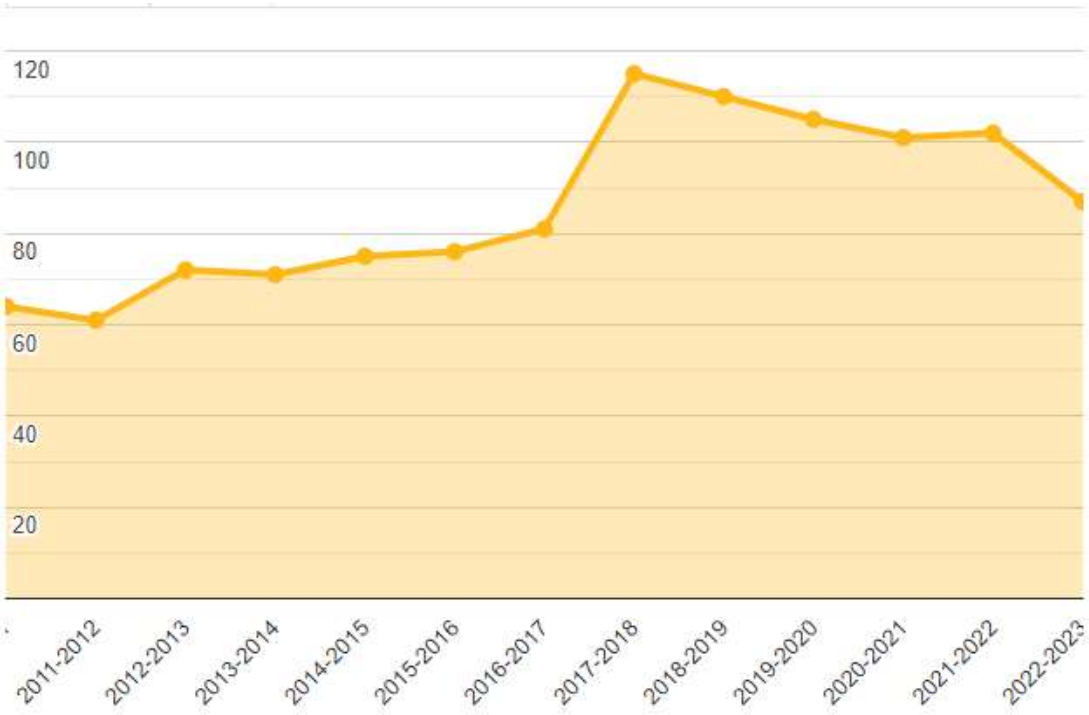

Totaal aantal leerlingen per schooljaar: Schooljaren 2010-2011 t/m 2022-2023, De Oanrin.

Verkeer en bereikbaarheid

Nieuwe weg
De huidige weg nodigt uit tot te hard rijden en er kan overal geparkeerd worden. Dit leidt tot onveilige situaties. Mede vanwege de nieuwe school is de gemeente van plan om in 2023 te starten met de herinrichting van de weg. De plannen voor de aanpassingen zijn tot stand gekomen in overleg met inwoners en Dorpsbelang. Hiervoor is onder meer een inloopavond georganiseerd.

Volgens de planning wordt in het voorjaar van 2023 het gedeelte vanaf ingang vanuit Kimswerd tot de herberg aangepakt, en in 2024 het gedeelte van de herberg naar uitgang richting Witmarsum. De voornaamste aanpassingen zijn: versmalling rijbaan, verhoogd parkeren, meer groen, tút en der út plek bij de nieuwe school, drempels en zo min mogelijk verkeersborden. Voor een efficiënte planning heeft de Gemeente afgestemd met nutsbedrijven als Vitens. Door deze afstemming wordt hopelijk voorkomen dat de weg onnodig lang en vaak wordt afgesloten. Dorpsbelang heeft de Gemeente nadrukkelijk gevraagd om goede afspraken te maken met Arriva zodat we niet nog een periode tegemoet gaan waarin Arum niet te bereiken is per bus.

Parkeren
Er is een tekort aan parkeerplekken in Arum. Aan de Polle gaat de Gemeente in 2023 extra parkeerplekken aanleggen rondom het grasveldje bij de speeltuin. Andere mogelijkheden voor extra parkeergelegenheid zijn: her-organisatie van parkeerplaats bij de kerk en rondom grasveld bij de christelijke school.

Deelauto
Is er belangstelling voor deelauto/scooter/fiets?

Oplaadpunten elektrische auto's

De Gemeente wil inwoners en werknemers stimuleren om elektrisch te gaan rijden. Daarom plaatsen zij in samenwerking met Laadkracht B.V. de komende jaren heel wat laadpalen. Op Duurzaam Súdwest-Fryslân lees je hoe je zelf een laadpaal kunt aanvragen en waar je dan rekening mee moet houden. Autobedrijf Boek lijkt voor Arum een voor de hand liggende locatie.

Arumer vaart

Naast bereikbaarheid over land blijft ook in ons dorp bereikbaarheid over water van belang: De Arumer vaart is een belangrijke route om toeristen naar ons dorp te leiden. Hiervoor moet de Arumervaart op diepte worden gehouden / gebracht. Daarbij vragen ook oevers en kaden aandacht.

Glasvezel en zendmast

Tot slot een iets andere vorm van bereikbaarheid. Arum heeft sinds kort glasvezel en er wordt gewerkt aan vernieuwing van de zendmast. De locatie van de zendmast heeft de afgelopen jaren voor heel wat discussie in het dorp gezorgd. Als gevolg van de bouw van de nieuwe school is de zendmast nu tijdelijk verplaatst. Voor een definitieve plek is gekeken naar verschillende opties. Uiteindelijk bleek de uiterste hoek achter het voetbalveld de enige optie. De mast zal als alle procedures doorlopen zijn, daar geplaatst worden.

Energie

Met het onderwerp energie wil Arum en omstreken zich de komende jaren vooral richten op lokale opwekking in een duurzame vorm.

Ten aanzien van de lokale ontwikkeling van duurzame energie is het van belang om zoveel mogelijk de lokale gemeenschap te betrekken en te stimuleren om zelf in DE-voorzieningen te investeren, b.v. in zonnepanelen op dak, in een gezamenlijk zonneveld en/of kleinschalig burgerwindpark. Voordeel hiervan is dat men energiebewuster wordt en dit soort projekten eerder accepteert. Ook geven dergelijke projekten in het algemeen meer lokale werkgelegenheid. Aangezien plaatsing van de huidige grotere windmolens een grote impact heeft op het landschap is het van belang om de lokaties goed af te stemmen met de gemeente en met omliggende dorpen en buurtschappen. Een goed voorbeeld hiervan is het burgerwindprojekt te Staphorst waar met behulp van de gemeente en de lokale coöperatie “Wij Duurzaam Staphorst” een kleinschalig windpark wordt gerealiseerd op een lokatie waar een groot draagvlak werd verkregen en waar zoveel mogelijk burgers, lokale bedrijven en maatschappelijke instellingen worden betrokken.

Sportvoorzieningen

Voetbalvelden:

De voetbalvelden zijn volop in gebruik, de voetbalvereniging is opgericht in 1937 en is sinds kort gefuseerd met stormvogels Achlum momenteel zijn er 8 jeugdteams, vrouwenteam, JO23, 35 + team en het 1e en het 2e elftal.
Kunstgrasveld:
Het kunstgrasveld is een klein veld waar veel op wordt getraind en wedstrijden op worden gehouden. Hij is momenteel wel toe aan vervanging hier is de sportstichting mee bezig. Het is belangrijk dat dit veld er blijft. Dit veld is open en iedereen kan hier gebruik van maken. Vaak wordt hier door jeugd na schooltijd op gevoetbald.

Tennisbaan/kaatsmuur:
Sinds 2016 is de tennisbaan een multifunctioneel sportterrein geworden, dit bestaat uit twee tennisbanen, een kaatsmuur en een volleybalveld. Ook is het mogelijk om hier wallball uit te oefenen.

Kaatsveld:
Arum is een actief kaatsdorp, daarom worden de velden in het kaatsseizoen volop gebruikt.
Onze kaatsvereniging Willem Westra heeft ongeveer een kleine 300 leden.
Tijdens de zomer worden er weekends veel leden partijen georganiseerd voor zowel de jeugd als volwassenen.
Ook wordt op deze velden door de weeks veel kaatstraining gegeven.
De mannen Hoofdklasse van de KNKB (de generale van de PC) is ook elk jaar op dit veld. En er wordt sinds een aantal jaar de hoofdklasse van de vrouwen georganiseerd.
Onze kaatsvereniging bestond vorig jaar 125 jaar!

Gymzaal:
De gymzaal moet blijven! In de afgelopen jaren hebben we met man en macht geprobeerd om de gymzaal in Arum te behouden en dat is vooralsnog gelukt. De zaal is belangrijk voor de schoolkinderen, gymvereniging Sparta (... leden), yogaclub en ouderengym.

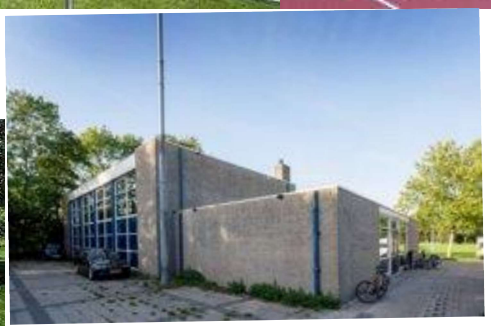

Recreatie

Arum is een sportief dorp met actieve inwoners. Naast het brede aanbod van de

sportverenigingen is er behoefte aan ruimte voor individuele ontspanning. We zien veel hardlopers, fietsers, wandelaars en zwemmers. In de afgelopen periode is er gewerkt aan beschrijven van verschillende dorpsommetjes met aansluiting op provinciale en landelijke netwerken. Een plek die we in de komende jaren graag willen ontwikkelen is het veldje bij de Tille. Aan dit veldje ligt de passantensteiger dus het is wenselijk dat dit een mooi visitekaartje voor Arum wordt. De wensdroom is: een aantal buiten sporttoestellen plaatsen en voorzieningen treffen zodat het veld gebruikt kan worden als ijsbaan. De huidige ijsbaan is lek en eigenlijk te klein voor ons dorp en we hebben de hoop op een koude winter nog niet opgegeven.

Aandachtspunten voor de komende periode zijn:

- Ontwikkeling veldje bij de Tille
- Uitbreiding dorpsommetjes
- Verbeteren van bewegwijzering wandel- en fietsroutes
- Ontwikkeling van een folder met routebeschrijvingen

Veldje bij de Tille: passantensteiger, zwemtrap, sporttoestellen, ijsbaan…..

Om de routemogelijkheden uit te breiden is een extra brug over de Harlinger vaart wenselijk. Hiermee wordt voor wandelaars uit Arum, Kimswerd en Pingjum een mooi ommetje door het land ontsloten.

Wandelroutes rondom Arum

Arumer Hemwegen - 8 km. Arumer Diken Route - 12 km. De van Beijma route - 13 km.
De van Camminga/Sytzmaroute - 11,5 km.

Arumers zijn dierenliefhebbers. In en om het

dorp wordt veel gewandeld met honden. Iedereen begrijpt dat het voor de viervoeters fijn is om even onaangelijnd te rennen. Er zijn echter een aantal plekken waar dit tot problemen leidt voor de lokale boeren. Zij moeten anno 2023 voldoen aan strenge regels en daarbij kan een hond op de akker of in de wei leiden tot een grote strop.

De ontlasting die honden in de wei achterlaten kan met Neospora zijn besmet, en is daarmee een risico voor de koeien. Ook in weilanden waar geen koeien lopen kan een hond een besmettingsbron zijn door neospora in gemaaid en ingekuild gras.

Neospora is een parasiet die bij koeien de belangrijkste oorzaak is van abortus, en daarnaast afname van de melkgift veroorzaakt. Een rund dat eenmaal is besmet met Neospora kan niet worden genezen, en moet doorgaans voortijdig worden geslacht. De financiële schade voor een bedrijf kan in de duizenden euro's per jaar lopen. Ook akkerbouwers zijn niet blij met honden op hun land. Honden brengen verboden of streng gereguleerde gewasbeschermingsmiddelen als fipronil en imidacloprid in het milieu. De genoemde middelen zitten in vlooienbanden of in druppels en pillen tegen vlooien en teken. Ze komen via hondenhaar, urine en water waarin honden zwemmen in de omgeving terecht.

Een lange uitleg om toe te lichten waarom we in nauw overleg met de boeren zoeken naar manieren om duidelijk aan te geven waar honden in het buitengebied onaangelijnd mogen rennen. We hopen dat iedereen met deze uitleg begrijpt waarom dit is. Voor een aantal wandelroutes maken we namelijk gebruik van het land dat eigendom is van de boeren. Zij zijn niet verplicht om ons over hun land te laten lopen.

Groen in en om het dorp is belangrijk voor mens en dier. Onze gemeente besteedt hier de laatste jaren veel aandacht aan. Een van de manieren om te bereiken dat het niet blijft bij een strak gemaaid grasveld is gefaseerd maaien zodat ook de kruiden en de bloemen die van nature in onze omgeving voorkomen een kans krijgen. Meer informatie over de aanpak van de gemeente is te vinden op https://sudwestfryslan.nl/onderwerp/groenbeleid/ . Hier leest u ook hoe we samen kunnen werken aan het verder verbeteren van de biodiversiteit van onze omgeving.

Verenigingen en ondernemers

Arum kent een groot aantal verenigingen en zelfstandige ondernemers. Enige tijd geleden hebben we de informatie van alle verenigingen en bedrijven samengevat in een boekje dat je kunt inzien op onze website https://www.dorpsbelangarum.nl/verenigingen-en-ondernemers/ . Dit boekje willen we graag actueel houden. Daarom roepen we verenigingen en ondernemers op om de informatie jaarlijks te checken en om missende bedrijfsgegevens aan te leveren zodat kan vinden wat hij of zij nodig heeft.

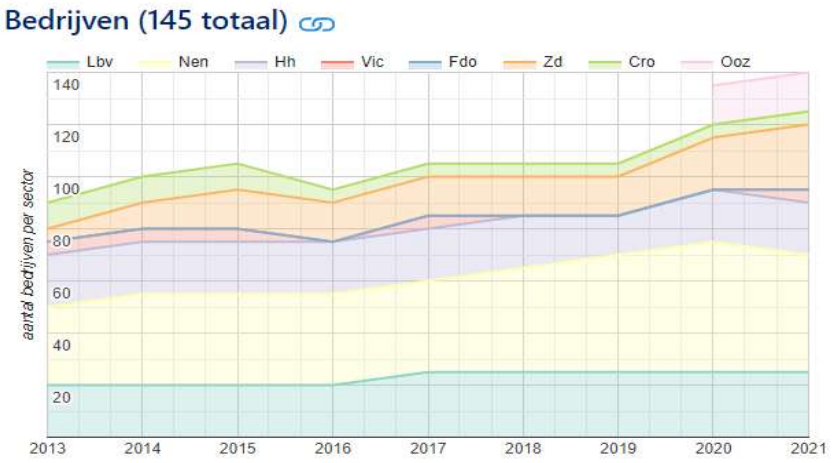

Aantal bedrijven per sector per jaar in (het aantal bedrijven in de sector Ooz is vanaf 2020 bekend).

De 'gestapelde lijn grafiek' toont het aantal bedrijven voor elk van de volgende 8 sectoren: Lbv: Landbouw, Bosbouw en Visserij, Nen: Nijverheid en Energie, Hh: Handel en Horeca, Vic: Vervoer Informatie en Communicatie, Fdo: Financiele Diensten en OnroerendGoed, Zd: Zakelijke dienstverlening, Ooz: Overheid, onderwijs en zorg, Cro: Cultuur Recreatie en Overige Diensten. In de woonplaats Arum zijn in totaal 145 bedrijfsvestigingen* geregistreerd (gegevens voor 2021). * Het totaal van 145 bedrijfsvestigingen wijkt af van de som van 140 van het aantal bedrijfsvestigingen per sector. Het verschil wordt veroorzaakt doordat de aantallen per sector op vijftallen zijn afgerond of doordat de gegevens per woonplaats zijn berekend op basis van wijk en buurtdata.

Het bedrijventerrein rond de Baarderbuorren is bijzonder omdat naast bijna elke loods het ondernemersgezin woont. De Gemeente Súd West Fryslân is geen voorstander van wonen op een bedrijventerrein omdat de infrastructuur en het verkeer mogelijk risico's meebrengen voor fietsers, wandelaars en spelende kinderen. Benadrukt moet worden dat het in Arum om een hechte gemeenschap gaat die zelf verantwoordelijkheid neemt voor een zo groot mogelijke woonveiligheid op het terrein.

Aandacht voor jong en oud

Jongeren

Door de enorme inzet van de speeltuin commissie staan er drie schommels, glijbaan, wipwap, wipkip en klautertoestel met glijbaan te stralen op de Polle. De speeltuin wordt onderhouden door de gemeente en daarmee is het project speeltuin afgerond. Een nieuw aandacht punt is het eventueel plaatsen van rubberen tegels onder de schommels.

Vanuit de kerk zijn er al verschillende club activiteiten voor de jeugd. Samen willen we ons in de komende tijd inzetten om het aanbod van activiteiten te vergroten. Denk aan minidisco, knutsel middagen etc.

Jongensclub 9-12 jaar

Meisjesclub 9-12 jaar

12+ club voor jongens en meiden

Wil je meer informatie over de clubs, neem dan contact op met jeugdouderling Richt Tolsma
jeugdouderling@tsjerkearumkimswert.nl

De oudere jeugd maakt sinds eind 2022 weer gebruik van de Raat. We hebben de groep die op het moment regelmatig in de Raat komt gevraagd om een bestuur te vormen en van daar uit activiteiten te organiseren voor de eigen doelgroep. Niet alleen omdat dit erg leuk en leerzaam kan zijn, maar ook om een eerste stap te zetten naar een bruisende rendabele Raat. De Raat is op dit moment het financiële zorgenkind van Dorpsbelang. De wens is om het gebouwtje in 2023 energie neutraal te maken en om het op te knappen zodat het voor meerdere doelen en door verschillende groepen gebruikt kan worden.

Ouderen

De demografische voorspelling is dat het aantal 65plussers blijft groeien en we willen allemaal dat onze (iets) ouderen in goede gezondheid kunnen genieten van een gezellige oude dag. Vanuit Sparta is er yoga, de dames master gym en de heren trim. Vanuit Dorpsbelang is er de 65+ middag, die helaas door corona 2 jaar niet door kon gaan. Een middag- en avondvullend programma met koffie/thee, buffet, spelletjes en kunst en cultuur.

En tenslotte hebben we nog de vrouwenvereniging ‘Mei elkoar ien’ en de heren soos ‘Ons genoegen.’ De vrouwen komen 2x per maand samen op maandagavond in ‘t Lokaal en de heren iedere maandag en donderdag middag in het lepen hûs.

Aktyf Arum

We mogen trots zijn op een grote groep vrijwilligers die zich in verschillende commissies inzet om het dorp leefbaar te houden. Een aantal van deze commissies heeft eind 2022 de handen ineengeslagen onder de naam Actyf Arum. Actyf Arum werkt aan een goed gevulde agenda met dorpsactiviteiten. In december is de aftrap gegeven met een zeer succesvolle kerst bingo.

Samenwerking met omringende dorpen

De dorpen Arum, Kimswerd, Pingjum, Witmarsum en Zurich hebben de krachten gebundeld om een visie op te stellen voor ontwikkelingen in het gebied. Hiertoe is het masterplan ‘Gouden land’ opgesteld. In het masterplan staan twee hoofdlijnen centraal. Allereerst is dat de ontwikkeling van het landschap waarbij er vanuit verschillende invalshoeken en belangen naar het gebied wordt gekeken. Ten tweede staat de beleving van het landschap centraal. Als je naar buiten gaat; wat zie, hoor, ruik en voel je dan?

In 2018 is de Stichting Gouden Land opgericht met vertegenwoordigers van de Dorpsbelangen van de 5 dorpen. Vervolgens is een subsidie aanvraag ingediend om de projecten die beschreven zijn voor de eerste fase van het masterplan in praktijk te brengen. Hiervoor hebben Waddenfonds, Gemeente en Provincie in 2021 subsidie verleend. Informatie over de lopende activiteiten is te vinden op www.goudenland.frl en op

Bijlage: Wandelroutes

Wandelroutes rondom Arum

Pieter Tolsma maakte een kaart met daarop 4 wandelroutes:

1. Arumer Hemwegen - 8 km.
2. Arumer Diken Route - 12 km.
3. De van Beijma route - 13 km.
4. De van Camminga/Sytzmaroute - 11,5 km.

HEMWEGENROUTE & DIKENROUTE

DE VAN CAMMINGHA/ SYTZAMAROUTE

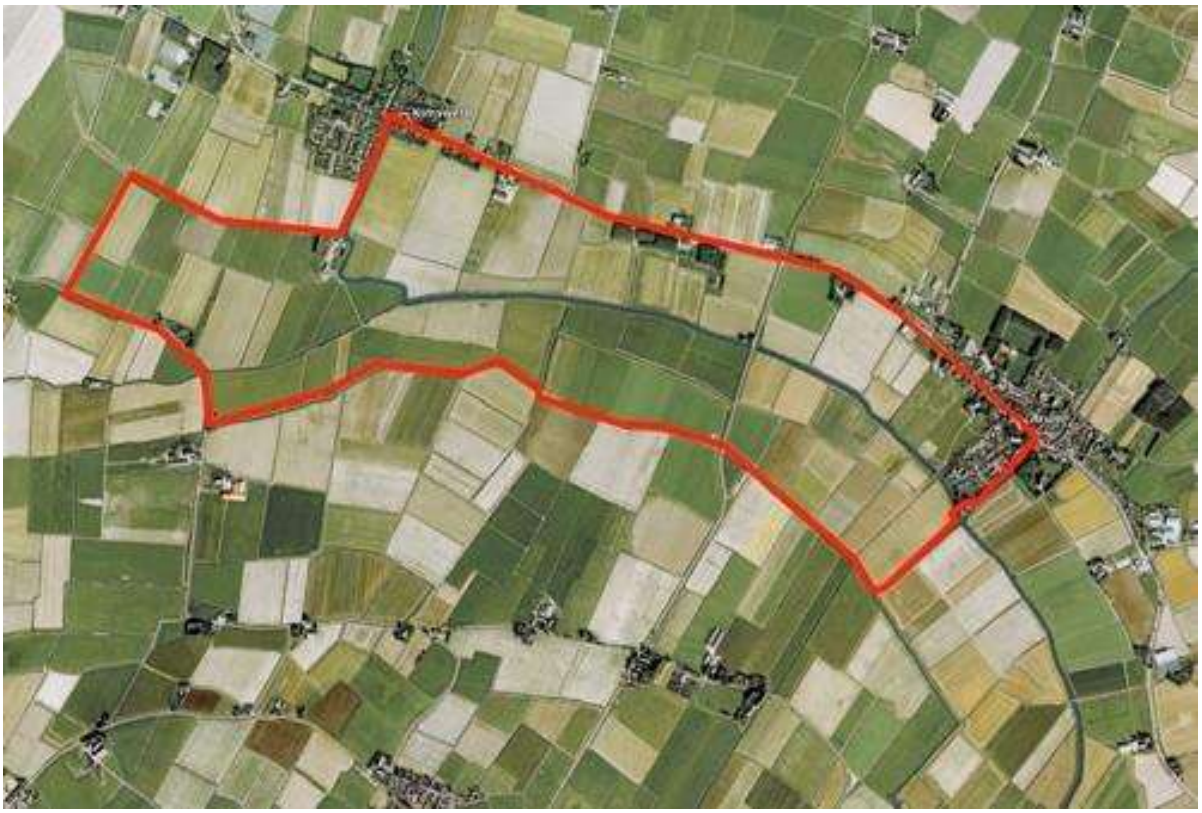

DE VAN BEIJMA ROUTE
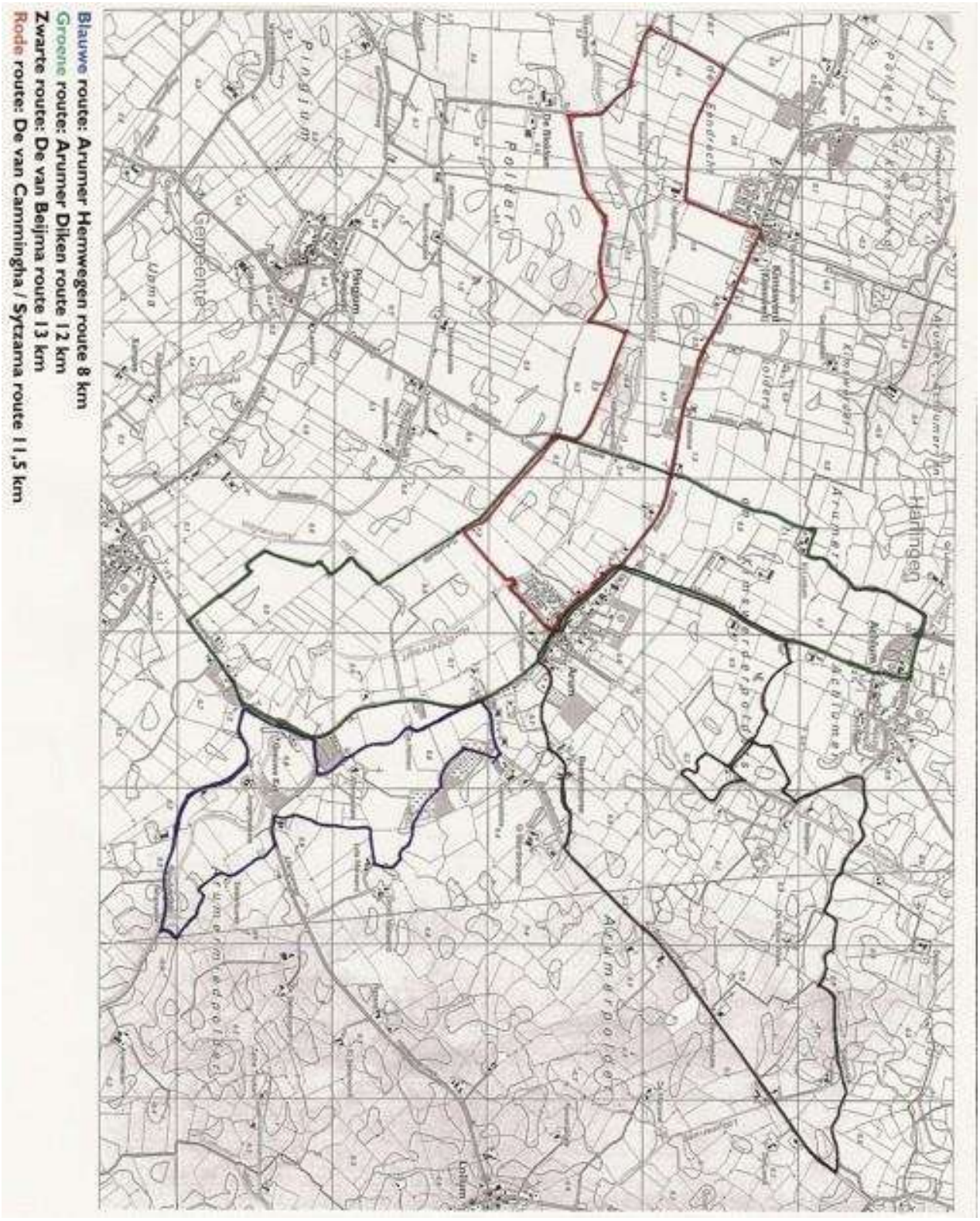
OP DEZE KAART STAAN ALLE ROUTES.
WWW.ARUM-FRIESLAND.NL